

รธน. มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

ป.อ. มาตรา ๑๑๒

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ กำหนดการกระทำอันเป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โดยคำนึงถึงสถานะของบุคคลที่ถูกกระทำไว้โดยเฉพาะคือพระมหากษัตริย์ในฐานะที่ทรงเป็นประมุขของรัฐและเป็นสถาบันหลักของประเทศ การกระทำโดยหมิ่นประมาท หรือดูหมิ่น หรืออาฆาตมาดร้าย ย่อมเป็นการกระทำที่ทำร้ายจิตใจของชนชาวไทยที่มีความเคารพรักและเทิดทูนองค์พระมหากษัตริย์และสถาบันพระมหากษัตริย์ ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองขึ้นในหมู่ประชาชน ประกอบกับพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความเป็นชาติและความสามัคคีของคนในชาติ รัฐจึงจำเป็นต้องคุ้มครองเป็นพิเศษแตกต่างกับบุคคลธรรมดา ถือได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดที่ร้ายแรงยิ่งกว่าการดูหมิ่นหรือหมิ่นประมาทบุคคลธรรมดาตามประมวลกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ยังมีวัตถุประสงค์คุ้มครองพระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่พึงเคารพสักการะด้วยการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเป็นไปเพื่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนตามหลักนิติธรรม เป็นการกำหนดโทษเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับลักษณะของการกระทำความผิด แม้บุคคลจะมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แต่เสรีภาพของบุคคลดังกล่าวต้องอยู่ในกรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นด้วย อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ย่อโดย นายจิรัฏฐ์ อนุสาภา
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นางสาวไพบรียา ทศนสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๘

นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔